

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrkih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. — 30, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece . f. — 80, za pol leta . f. — 1.50, za leto . f. — 3.00. Na naročbe brez priložene naročnine se ne jemlje ozir. Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč., javen Trst po 3 nč., sobotno večerno izdanje v Trstu 4 nč., izven Trsta 5 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglasi se računajo po tarifi v poltine; za naslove z dobelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrst. Poslana osmetnica in javnastavala, domaći oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uradno: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kar nafrankovano se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnstvo ulica Molice pišole hit. 3. II. nadst. Odprte reklamacije so proste postojne.

„Edinost“ je mes. 1.

Z novim letom poslali smo naš list na ogled več osebam, katere so nam bile priporočane od naših gg. naročnikov. V nadi, da večina prvih pristopi krogu naročnikov našega lista, ki je najcenejši škrat na teden izhajajoči slovenski list in ki se točno bavi z narodnimi, narodno-gospodarskimi in političnimi vprašanji, prinašajoč v podlistku lepe izvirne in prevedene povesti, prosimo one, ki nečejo vsprejeti našega lista, naj blagovolje na ogled poslano številko takoj vrniti, da se bomo znali ravnati glede daljnjega pošiljanja. One častite osebe pa, ki se hočejo naročiti na naš list, prosimo, da prej ko mogoče pošljejo na upravništvo saj četrtletno ali mesečno naročnino. Cene razvidne so na čelu lista.

Uredništvo.

Upravištvo.

Kdo demonstruje?

Naši čestiti čitatelji so morda že sami opazili, da se v svojih polemikah proti našim nasprotnikom navadno izogibljemo označevanju „primorski Italijani“, in sicer iz tega jednostavnega vzroka, ker bi se nam zdelo krivično, ako bi hoteli identifikovati vse italijansko ljudstvo z njega takozvanimi „voditelji“. In zato smo se le pomilovalno smejali neslani groznici onega poslanca, ki je zaklical v poslanski zbornici, da „do skrajnosti razburjeni Italijani“ utegnejo odreči svojo pokorščino, ako bi hotela vlada še nadalje podpirati Slovence na škodo Italijanov. Take širokoustenke ne more imponovati nikomur — nam že celo ne —, ker ni drugega kakor ravno širokoustenje.

Na videz je sicer tako baharenje opravljeno kolikor toliko, v resnici pa nima prav nikake podlage.

Pustimo na strani dejstvo, da so Italijani na Primorskem v odločni manjšini ter da v ostali državi — izvzemši neznatni južni Tirol — nikjer ne žive kot prvobitno prebivalstvo, da so torej le neopisne smešne vse take „groznice“ z upornostjo Italijanov, je treba še vpeštevati drugo neutajljivo dejstvo, da se ogromna večina italijanskega ljudstva — zlasti po Istri — nikakor ne peča s politikom, da ne čita časopisov, da je na najnižji stopnji politične zrelosti, da torej nima niti pravega pojma o političnih in narodnih borbah v Avstriji ter da se tem ljudem niti ne sanja o določilih državnih osnovnih zakonov. In to ne velja morda samo za italijanskega kmetasirovaka, ampak tudi za veliki del takozvanega meščanstva: povsodi, v vseh slojih italijanskega prebivalstva vlada tolika politična ignoranca, kakor morda nikjer drugje v Avstriji. Saj tudi ni mogoče drugače: veliki del meščanstva se naslaja le se škandolozno kroniko, razloženo v „Piccolinih“ predalih, ostali pa ne čitajo — ničesar.

Kolikokrat smo že naglašali, da n. pr. v Trstu maloštevilna a toliko bolj predrzna

klika terorizuje vse javno menenje ter da le se svojim krikom vzbuja domnevanje, kakor da ima za seboj vse italijansko prebivalstvo, od prvega veleposestnika pa do zadnega sanelotta. To namišljeno soglasje v nazorih in političnem prepričanju med „prvaki“ in maso je jedna sama in gorostasna laž. Kake naj masa soglasja z voditelji v svojem političnem prepričanju, ker resničnega prepričanja niti nima. Pri nas v Trstu gredo res mnogi, premnogi, za „voditelji“, toda vprašati se moramo: zakaj? Mnogi iz gole nevednosti, veliki del pa iz strahu! Nevednega človeka je lahko fanatizovati tudi za najkrivičnejšo stvar, ker slepo veruje tudi najokornejši laži. Tem nevednežem so na jedni strani ubili v glavo nevestni kričarji, da se italijanskemu življu v Avstriji godi grozna krivica, na drugi strani pa vzbujajo v siromašnem ljudstvu domnevanje, da so oni država v državi, da zanje ne veljajo avstrijski zakoni, da so torej — gospodari v tej pokrajini. Ljudje verjamejo vse to, ker so — nevedni.

To velja za jeden del tržaškega prebivalstva. Drugi — in lahko rečemo: veliki del — pa se drži „voditeljev“ iz golega — strahu.

Nočemo pripovedovati, kako je to prišlo — kaj bi nam hasnile vse rekriminacije? — da je mala klika dobila vso oblast v roke v našem mestu, takó, da jej je mogoče terorizovati in strahovati na vse strani. Kdor ve, kakó razsežna je naša občinska avtonomija, ta ve tudi, da ima gospodovalna stranka sto in sto sredstev v roki, da lahko šikanuje vsaki hip bedisi hišnega posestnika, bodisi trgovca, bodisi obrtnika. A kdo bi zameril siromaku, ki se trese v strahu za svojo ekzistenco, ako se noče izpostaviti neizprosni jezi srdite gospode, ko ve — da ne najde nikjer drugje zaslombe!!

In kakó je po Istri? Kdo je demonstroval tam poslednje dni? Poulična sodrga! Iz prepričanja morda ali iz lastnega nagiba? Kaj še! Klika je delila vino in vinski duhovi so omamili nevedno in često tudi lačno ljudstvo. Vsem demonstracijam je videti na prvi pogled, da so narejene umetno, da so prisiljene in izsleparjene iz nevednosti ljudstva.

Značilo bi torej pregreho na vzvišenem pojmu političnega prepričanja in idejalnega navednega navdušenja, ako ne bi najodločnejše reagovali proti trditvi, da je italijansko ljudstvo iz svojega lastnega srčnega nagiba demonstrovalo te dni, in ako ne bi povedali na ves glas, da je bilo to ljudstvo le nahujskano in osleparjeno od brezvestne klike. To moremo trditi tem odločnejše, ker nam ravno te dni prihajajo poročila, da je med rarnodnejšimi Italijani jela nastajati reakcija proti „voditeljem“ — ne le po deželi, ampak tudi po mestih: proti „voditeljem“, kateri v svoji besnosti ne le proganjajo nas Slovence, ampak zanemarjajo tudi najvitalnejše koristi svojih lastnih volilcev.

Ne proti italijanskemu življu — ta je

je bilo nekda vse drugače, kako sem bila nekda srečna in vesela!

„Čas beži, draga hčerka, ter nam pri- naša trnje, katero rani, in strasti, koje more!“ odgovorila je mati zamolkim glasom.

Molče sti počasi korakali dalje po Fer- hadiji ter potem krenivši v Čemalno ulico, stopili v neko hišo, v koji je bilo njihino stanovanje. Dospevši gori v malo sobico spu- stila se je deklica v stari naslonjač pri poste- lji, mati pa, vzemši neko knjigo v roko, sela je na nizek stol kraj okna. V tem hipu so se začuli skozi odprto okno koraki, razgovor in potem glasen smeh po ulici mimoidecih ljudij.

„On je; spoznala sem ga po glasu!“ vskliknila je Vukosava drhtečim glasom in neka zgoča rudečica oblija je njeno lice. „Mati, pogledj, ga-li vidiš!“

nedolžen in temu privoščimo od vsega srca vsa národna in politična prava — obrni se energija vlada (če se sploh smemo nadejati kake energije), ampak proti onim, ki so in- telektuelni provzročitelji demonstracij in ki zavajajo ljudstvo do nezakonitih dejanj s tem, da izkoriščajo notorično nevednost in političko nezrelost istega: poznano kliko potiplji vlada se svojim prstom!

Politiške vesti.

O dogodkih v Istri. Kakor čujemo, se osrednja vlada jako zaresno bavi z izgredi istrskimi. V zadnjem ministerskem svetu se je baje celó stavil predlog, da se proglasi izjemno stanje v Trstu, Piranu in Pazinu, kateri predlog pa se je odklonil. (Glede mesta Pa- zinskega se nam vidi ta vest naravnost ne- verojétna, kajti občinski zastop pazinski je gotovo povsem nedolžen na izgredih italijanske gospode. Op. ured.)

Višji deželni maršal dežele Češke hoče baje odstopiti. Vzrok tej nakani so baje nasprotja, pojavivša se v razpravi velikega pomestva radi kompromisa z Nemci!

Za splošno volilno pravo. Na Dunaju vršili si se minolo nedeljo dve zborovanji v prilog splošnega volilnega prava. Vodja delavcev, Schramel, je očital vladj, da hoče pitati delavce s samimi obljubami, potem pa je silno napal tudi ministerskega predsed- nika italijanskega Crispi-a, katerega politika da je taka, da pije le kri národa. Slednjič je izjavil nado, da kmalu pride do radikal- nega preobrata v Italiji.

Različne vesti.

Našim čitateljem. V sedanjih odnošajih najde slovenak časnikar v Trstu — žal! — preobilo gradiva. Prostor našemu listu pa je skromen, zeló omejen. Zatorej naj nam naši čč. čitatelji blagovoljno oprosté, da smo mo- rali mnogo stvarine, ki je bila pripravljena že za poslednjo številko, odložiti na dana- šnje izdanje. Radi bi vstregli vselej in vsem, ako bi le — mogli.

Naše mestne odjemalce opozarjamo še jedenkrat, da se „Edinost“ ne prodaja več v tabakarni Giancopulo na trgu Barriera vec- chia. Obračajo naj se torej v tabakarno Co- ljevo v ulici Arcata alipa v tabakarno Pipanovo, Ponte della Fabbra.

Vsem prijateljem in spoštovateljem gosp. drž. poslanca Ivana vit. Nabergoja moremo javiti danes velikim veseljem, da se je istemu zdravje obrnilo na boljše, toda glasom iz- jave zdravnikov treba bolniku za sedaj naj- večjega miru.

Volilna preosnova „Slovensko dru- štvo v Ljubljani“ je imelo dne 13. t. m. shod, pri katerem je dr. Tavčar poročal o volilni preosnovi. Govornik je dokazoval številkami, kako krivičen je sedanji volilni red, in kako potrebna je volilna preosnova.

„Da!“

„Gleda-li gori na naša okna?“

„Ne!“

„Pušča me umreti —, brez zadnjega pogleda, brez zadnjega pozdrava. — Josip! Josip! Tako spolnjnjes ti svojo prisego?! Obetal si mi nebo, dal pa le peklo; v tvojih rokah mislila sem živeti, a sedaj moram umreti brez tebe! — Onesrečil si me; jaz pa te še vsejedno ljubim, ne preklinjam te, temveč ti odpuščam tvojo nezvestobo!“

„Ali jaz mu ne odpuščam!“ zašepetala je stara mati, ter potem, dvignivši se, položila svojo bolno hčerko na posteljo. —

Bilo je mesec dnij pozneje, zadnji listi so popadali z dreves. Nekega nedeljskega popoldne je umrla Vukosava. Umrla je, brez Josipovega pozdrava, brez njegovega

Najtemeljitejši bi se odpravile vse krivice, ako bi se uvela splošna in direktna vol. pravica. Taka volilna pravica bi koristila posebno nam Slovincem in pa delavskemu stanu. Govor- nik se je odločno izrekel proti osnovi pete kurije, v katero hočejo potisniti delavce in male davkoplačevalce. Ako že ni mogoče do- biti splošne volilne pravice, naj se dá delav- cem ta pravica posebej, vsi drugi davkopla- čevalci pa naj volijo v obstoječih kurijah. Slednjič se je vsprepjela nastopna resolucija:

„Današnji shod se izreka za splošno in direktno volilno pravico, če bi se pa ta do- seči ne dala, odobrava vsa tista načela, ka- tera se naglašajo v nasvetu, kojega je glede volilne reforme v imenu narodne stranke sta- vil poslanec dr. Ivan Tavčar v dežel- nem zboru kranjskem.“

Mestni svet tržaški. Minoli petek na ve- čer zbrali so se naši mestni očetje le- tos prvokrat v javno sejo. Prišlo jih je 42, predsedoval je dr. Pitteri. Takoj v tej prvi seji pokazali so gospoda zopet svojo ne- strpnost proti katoliškim svecenikom ali dru- gače rečeno: uganjali so politiko v cerkvi. — — —

Po odobrenju zapisnika zadnje seje iz minolega leta spominjal se je župan z jako toplimi besedami umrlega župana Tridentin- skega. V tem nagovoru naglašal je seveda tesno bratstvo, ki spaja Trst in Trident v narodnostnem oziru. Omenil je, da je muni- cipalno predsedstvo tržaško brzojavnim po- tom izreklo svoje sožalje rodbini pokojnikov in municipiju Tridentinskemu, da sta odpo- tovala k pogrebu svetovalca d'Angeli in Ang. Rascovich kot zastopnika tržaškega muni- cipija in da je dal župan položiti venec na krsto pokojnikovo. Zbor je med ploskanjem galerije vstal raz sedeže v znamenje žalosti.

Nadalje je župan priobčil, da je Nj. Vel. cesar z Najvišjo odločbo z dne 14. dec. 1894. dovolil za leto 1895. pobiranje občinskih doklad in užitnine v dosedajni meri.

Potem je svetovalec dr. Spadoni in- terpeloval župana, je-li zna eksekutiva o tem, da so razni od občine zavisni duhovni (ka- telheti) podpisali adresu udanosti škofu dr. Glavini. To adresu nazivlja govornik „poli- tišk čin“ in protidemonstracijo, naperjeno proti „spomenici“ mestnega sveta tržaškega na papeža. (Mar njih spomenica ni bila „poli- tišk čin“? Stavec) Spadoni oistro napada seobno slovenske duhovnike in vpraša, kaj se je ukrenilo proti istim? — Župan je od- govoril, da o tej adresi ne zna ničesar (??) in da hoče poizvedovati. — Spadoni je na to zahteval med burnim odobravanjem in tu- lenjem galerije, dase uvede stroga pre- iskava ter da se potem javno ka- znujejo dotični, v občinski službi stoječi duhovni. — Podpredsednik dr. Mojzes Luz- zatto izjavil je v imenu šolskega odseka, da poslednjemu je znano o tej zaupnici, toda zategnula se je preiskava in zatorej ni mogel ukreniti še ničesar. — (Torej glejte čudne

zadnjega pogleda, koji bi jej bil osladil njeno zadnje trenutke. Mati, sedeča v naslonjaču pri postelji, gledala je srpm pogledom in suhimi očmi na blede hčerkino lice in le semtertje se je izvil koji globoki vzdih iz njenih trpečih prs. Tako je sedela nekoliko časa, potem pa, podignivši se in poljubivši mrzlo hčerkino čelo, stopila je k omari in počela nekež iskati po predalih in med raz- ličnim orodjem. Našla je, kar je želela —; potem pa je, pogledši še enkrat na mrtvo truplo, stopila čez prag ter se podala doli na ulico.

Hitela je jedna stanka, kar so jo le no- site noge, dalje, dalje, iz ulice v ulico, do- kler ni prišla do stanovanja nekega uradnika — zapeljivca njene pokojne hčerke.

(Konec prih.)

PODLISTEK.

Materina osveta.

Spisal Anton Zajc.

Nekega dne stopili sti dve ženski, mati in hči, iz sarajevske glavne cerkve. Hčerka se je oslanjala na majko ter nesigurnim ko- rakom stopala pokraj nje. Na obrazu nosila je Vukosava znak bližajoče se smrti; njeno mlado življenje je trpelo na sušici — in le še nekoliko tednov bilo jej je namenjeno živeti, kajti jesenski veter je že započel raz- našati rumeno listje dreves. Vukosava se je zavedala svojega žalostnega stanja, ter se je, krvavečim srcem, pripravljala na pot v dolgo večnost.

„Mati, moči me zapuščaj!“ dejala je bridkim nasmehom. „Oj, ako pomislim, kako

logike! Ker so duhovni podpisali zaupnico svojemu predpostavljenu škofu, kaznujejo naj se zato, ker — so slovanske narodnosti! Stavec.)

Vse ostale razprave iz te seje ne zanimajo nas. Pripomnili bi le iz obračuna mestne zastavljavnice, da je imela ista 1893. leta 85 407 gl. 65 nč. dohodka in 68 268 gl. 28 nč. stroškov, torej čistega prebitka 17 139 gl. 37 nč. Ta obračun odobrili so, istotako predlog dr. Luzzata, da naj mestna delegacija sporazumno z nadzorovalnim svetovladstvom iste in pa finančnim odsekom poišče primeren prostor bolj v središču mesta, kamor naj bi se premestila zastavljavnica.

Po javni seji bila je tajna, v kateri so imenovali in premaknili nekatere mestne uradnike.

„Lega Nazionale“. Tržaška podružnica „plemeu“ te zadruga imela je minolo nedeljo v dvorani filharmonično-dramatiške družbe svoj letošnji redni občni zbor. Zborovanja udeležil se je med ostalimi seveda tudi velični naš župan g. dr. Pitteri s svojo soprogo. — Kakor čitamo v tukajšnjih italijanskih listih, hvali se tajnikovo poročilo s tem, da so se zasnovali „prepotrebni“ otroški vrtec „Lege“ pri Sv. Jakobu, na Vrdeh in v Rojani. Posebno bodejo „Legi“ v oči, tako namreč je posneti iz tajnikovega poročila, zavodi družbe sv. Cirila in Metoda pri Sv. Jakobu in v Rojani. Kar se tiče prvoimenovalnega okraja (ljudska šola družbe sv. Cirila in Metoda pri Sv. Jakobu) trdi to poročilo, da so „spletke naših nasprotnikov zaslepile razne stariše tako, da pošiljajo nad 500 otrok v šolo, kjer naj se otroci učijo v jeziku, katerega ne razumejo in kateri ni njihov jezik!“ (To pa — oprostite g. poročevalcu, — je res že skrajna neumnost! Stavec.) Nadalje, tako pravijo naši ital. listi, toži se isto poročilo, da je izmed 120.000 tržaških Italijanov vpisanih v „Legi“ le 5500; potem pa kuje v zvezde dijake, ki so poklonili svoječasno „Legi“ 1100 italijanskih lir. Potem prestopa poročilo k „Legini“ šoli v Sv. Križu in naglašja, da obrača tržaška podružnica na to šolo svojo posebno skrb. (!) Lani da je bilo v isti šoli vpisanih 36 otrok, od katerih pa je vsled nakeza namestništva moralo izstopiti 15, ker so bili med šolskim letom prestopili tja iz slovenskih šol. (Mar tu niso bile „spletke“? Stavec.) Proti temu ukažu da je vložila „Lega“ utok na ministerstvo, a do danes da ni še došel odgovor. Jdnak utok da so napravili tudi stariši dotičnih otrok. (!!!) Letos pa da je vpisanih v to šolo 61 otrok, nekateri izmed teh da so otroci „vrlili“ delavcev iz Nabrežine (??) (Tudi to je nedostojna in grda laž, kolikor se nam znane razmere. V Nabrežini ne evetajo ročice za vrt „Lege Nazionale“! Op. ured.) — Blagajnikovo poročilo pravi — i to posnemamo iz tukajšnjih italijanskih listov — da je imela „Lega“ lani skupno 10.854 gl. 56 nč. dohodkov, stroškov pa le 926 gl.; poleg teh potrošilo se je „strogo društvene“ namene okoli 14.000 gl.; vračunši stroške za zidanje „palače“ v Sv. Križu. (Hudobni jeziki govore, da se ves denar ne porablja za strogo društvene namene. Op. ur.)

iz Rojana nam pišejo: Ni zadosti, da je prejnji voditelj pritiral politiko v šolo ter s tem zasadi drevo, katero ni do danes doneslo nikakega sadu in bi se moralo izruti s korenino, hočejo pa sedaj uvesti še verski indiferentizem. Kako? vpraša morda čitatelj. No, tako, da je učitelj našega III. italijanskega razreda odpravil molitev pred in po šoli!! in da so otroci le takrat deležni milosti, da smejo napraviti sv. križ in moliti, kadar ima katehet prvo ali zadnjo uro.

Mi očetje, ki imamo — prisiljeni v to — otroke v tem razredu, zahtevamo torej stroge preiskave od c. kr. šolskega nadzornika; zahtevamo, da se zopet uvede molitev v omenjenem razredu. Ako se to ne zgodi, prisiljeni bi bili, vzeti svoje otroke iz šole.

Mimo tega čujemo, da je dotični učitelj, prepovedal otrokom, govoriti slovenski v šoli.

Vplače pri mestni davkarji Mestna davkarja vsprejela je tekoma novembra meseca min. leta 21.676 gl. 93 nč. na račun občine in 68.636 gl. 59 nč. na račun države; meseca decembra min. leta pa 1706 gl. 37 nč.

na račun občine in 89.587 gl. 63 nč. na račun države. Tekom vsega leta 1894. vplačale so stranke pri mestni davkarji skupno 2.683.019 gl. 59 nč.

Dohodki tržaške občine. Tekom meseca novembra min. l. sprejela je tržaška občina 118.381 gl. 72 nč. na občinskih dokladah in 5.813 gl. 81 nč. na pristojbinah za klanje.

„Pristno“ mleko. Tržni komisar g. Tyrlicher je te dni v raznih krajih mesta preiskoval mleko, katero je bilo na trgu in razprodajo ter zaplenil raznim mlekaricam 60 litrov mleka. To mleko pa ni bilo ponarejeno*, ampak le — pol mleka pol vode, torej vodeno mleko ali pa mlečnata voda, kakor se že hoče.

iz Idrije poročajo: Vsled nenadnega in o tem času tudi nenavadnega južnega vremena, kopni sneg jako naglo. Z gorovja drčijo plazi visokonakupičnega snega. Jeden takih plazov privabil se je v dol blizu vasi Vojsko in zasul krošnjarja, brata Antona in Frana Vidmarja. Plaz je zadušil oba nesrečnika. Starejši brat ostavil je sedmero nedoraslih otrok. Oba ponesrečena ležala sta 4 dni pokopana v snegu, predno so ju ljudje našli po težkem naporu.

V Dolenjem Logatcu prirede „Dolenje-Logaški samci“ v soboto, dne 26. januarja veselico v prostorih g. Arkota v Dol. Logatcu. Vspored: 1. ples; 2. šaljiva igra in 3. prosta zabava. Pri plesu svira godba na lok. Začetek ob 8. uri zvečer; vstopnina za osebo 30 nč. Čisti dohodek veselice namenjen je Dolenje-Logaškemu gasilnemu društvu, zato se radodarna preplačila hvaležno vsprejemajo. K obilni udeležbi vabi naj uljudneje ODBOR.

Razprava proti Ivanu Jajčiču, Franu Kravosu in drugom z dne 2. t. m. (Nadaljevanje).

Državnega pravdnika namestnik govoril je italijansko.

Zadobivši besedo branitelj dr. Gregorin spregovori blizo tako-le:

Slavno sodišče! „Parturiant montes, nascetur ridiculus mus!“ ali slovenski: Rodé gore, a rodi se amesna miš! Ako je uporaba tega latinskega pregovora opravičena v kakem slučaju, tako se mora reči, da je nedvojbeno opravičena v današnjem slučaju. Ko sem vzel spise navzočne kazenske pravde, da se informiram, ter prečital najprej prijavo slavne policije, mislil sem, da se gre za Bog ve kako nevarno revolucijo, a proučivši kazensko pravdo do konca, prepričal sem se, da je bilo vse skupaj le nedolžna demonstracija ali, ako se hoče, revolucija v stilu komičnih operet.

Častiti zastopnik c. kr. državnega pravdnika rekel je v uvodu svojega obtožnega govora, da se neče baviti se splošnimi razmotirvanji, nego le se vsakim obtožencem, oziroma se vsakim kazenskim dejanjem za-se.

Tudi jaz bi rad sledil temu načinu; ali važnost, koja je hotela dati slavna policija navzočnej kazenskej pravdi se svojo prijavo, s poročilom in političnimi informacijami, sili me, da se podrobneje pečam s poslednjimi spisi ter ni nikakor moja krivda, ako se bodem s temi spisi obširneje pečal.

Dolžnost je moja, da pobijam v interesu svojih branjenecv krive navedbe in nazore, ki se nahajajo v omenjenih poročilih.

Najprej govori uvod policijske prijave o antagonizmu med Italijani in Slovenci, kateri da se je v zadnjem času poostiril tako, da je v nevarnosti javni red in mir. Po mojem menenju izraz antagonizem ni v našem slučaju nikakor na mestu. O antagonizmu smelo in moglo bi se govoriti v našem slučaju le tedaj, ko bi si stala nasproti v Trstu narod italijanski in slovenski kakor dva enako močna naroda, katera razpolagata o enakih političnih in gnotnih sredstvih. A temu v Trstu ni tako. Dočim imajo Italijani v Trstu v rokah vse javne zastope in zavode, morajo se boriti Slovenci tukaj še za najprimitivnejše pravice. Antagonizem v takih okolištinah pač ni nevaren ter ni vredno, da se ga naglašja v dokaz, da je slovensko gibanje v Trstu nevarno.

V nadaljni dokaz, da se je antagonizem med Slovenci in Italijani v zadnjem času nevarno poostiril, navaja slavna policija v svojej prijavi gledé Slovencev in to naprvo v mestu edini faktum, da so se razbili ter oblitali večjezični napisi v Skeduju, a še le na drugem mestu navaja celo vrsto napadov od italijanske strani na slo-

venska društva in slovenske napise; ako se je hotelo omenjati ta fakta, tako bi se bilo moralo omenjati italijanske napade prej, ker so se po času prej vršili in ker jih je po številu dosti proti enemu samemu od slovenske strani.

Slednjič navaja slavna policija v dokaz poostrojučega se antagonizma nasilno pisanje listov. Meni je sicer dobro znano, da so bili italijanski listi, kakor „L'Indipendente“ in „Il Piccolo“ od dogodkov v Piranu naprej zaplenjeni neštevilnokrat radiniju nasilnega pisanja, a dovoljeno mi bodi prašanje do častitega zastopnika državnega pravdnika, ki sedi danes meni nasproti in kateremu je izročena cenzura „Edinosti“, koliko-krat je bila zaplenjena „Edinost“, edini organ tržaških Slovencev, v zadnjem času radi nasilnega pisanja gledé dogodkov ki razburjajo v zadnjem času javno menenje na Primorskem? Kolikor je meni znano niti enkrat! A tudi v drugem obziru čitati je v policijskih poročilih krive nazore. Tako pravi slavna policija v prijavi, da je obtoženec navdan panslavističnih idej, zanikajočih vsako avstrijsko mišljenje, a v dokaz tega navaja prestop k pravoslavnej veri. Tekom kazenske razprave razjasnila sta Kravos in Jajčič, zakaj sta prestopila k pravoslavnej veri. Ona dva sta prestopila k pravoslavnej veri, kakor sta povedala, iz prepričanja, a potem tudi radi tega, ker se je udal škof pritisku Italijanov s tem, da je odpravil slovenske propovedi v cerkvi sv. Jušta. Prestopila sta toraj v pravoslavno vero le iz verskih in lokalnih vzrokov, nikakor pa ni opravičeno radi tega takoj misliti na panslavizem.

Predsednik pretrže tu branitelja z besedami: Ali gospod branitelj, vse to ne spada nikakor sem, saj nista Kravos in Jajčič obtožena radi tega.

Branitelj dr. Gregorin: Prosim, gosp. predsednik, jaz mislim, da sem dolžan reagirati na poročila in infomacije slavne policije, ker bi znale iste biti obteževalne za moje branjence pri odmerjanju kazni.

Na to nadaljuje: A tudi tam ni poročilo slavne policije natančno, kjer pravi, da je bil Jajčič oni zli duh, ki je bil vzrok, da niso Slovani takoj ubogali povelju razhoda in ki je vodil Slovane kljub nasprotnemu povelju preko glediščnega trga na borzni trg, da začne prepir z odhajajočimi Italijani. Mi vemo namreč, da je bil ta „zli duh“ Jajčič, ki je baje vodil Slovane iz Velikega trga na Borzni trg, prijet takoj s prva na Velikem trgu, ko se je prvič zavpilo od obeh strani. To napačno navedbo prijave slavne policije moral sem tudi pobijati, ker bi znalo to, ako bi bilo resnično, oteževati stališče Jajčičevo. (Dalej prih.)

Ministri padajo vedno na — mehko.

Ogerski bivši ministri pač nimajo vzroka tožiti, ker so morali odstopiti, kajti dobili so lepo letno pokojnino. Wekerle dobi 8000 gl., grof Julij Andrássy 4000 gl., Bela Lukacz 5000 gl., Eötvös 8000 gl., Hieronimy 8000 gl., Szilagy 8000 gl., državni tajnik framasoni kolovodja Pulsky 4000 gl., — No, bodo že živeli, dokler vlada korupcija, ki dovoljuje take — pogače! („Slov.“)

„Kralj“ loterije. Našim čitateljem je izvestno še v spominu, da je takozvani „kralj“ loterije Melior Farkaš pred nekaterimi leti osleparil za ogromno svoto ogersko loterijo. Dobil je 4 1/2 let ječe. To svojo kazen vrši v Segedinski ječi. Dne 23. t. m. prestane kazen in, kakor se čuje, pričel se je v kaznišnici mizarske obrti. Farkaš nameruje odpreti v svojem rojstnem mestu Arad, kjer je bil nekdanj magistratni svetovalec, mizarsko delavnico. Nadejati se je torej, da kani Farkaš živeti pošteno in menda opustiti igro na loteriji.

Našel se je dežnik. Minoli torek zvečer našel se je po koncertu Slavjanskega na potu od gostilne Stoka do kavarne Commercio svilen dežnik. Kdor ga je zgubil, oglasi naj se v gostilni gosp. Kravosa (Via Valdirivo št. 19, „Alla Croce di Malta“).

Sodnijsko. 26letni kmet Ivan Pekjar iz Koperske okolice živel je v večnem prepiru s svojim svakom Ivanom Kocijančičem. Dne 11. avgusta min. leta udaril Pekjar svojega svaka s škafom po glavi, in ko je isti pobegnil, metal je kamenje za njim, ga ujel, vrgel parkrat ob tla in tolkel s kamenjem. Kocijančič pri vsem tem sicer ni bil težko ranjen, toda obolel je vsled strahu. Minoli petek bila je pred tukajšnjim sodiščem raz-

prava proti Pekjaru, obtoženemu težkega telesnega poškodovanja. Obtoženec je prijavil, da je pretepel svojega svaka, toda izgovarjal se je s tem, da je bil jezen, ker je Pekjar trpinčil Kocijančičevo mater. Sodišče obsodilo ga je na 2 mesečno težko ječo.

Policijsko. V petek opoldne vtihtapil se je neznan tat v stanovanju zasebnice ge. Marije Devetak v II. nadstropju hiše št. 13 ulice Malcanton in ukradel zlato žepno uro, srebrno žepno uro, par zlatih uhanov, 68 gl. v gotovem denarju in 1 tolar „Marije Terezije“. Vsega skupaj odnesel je tat do 200 gl. vrednosti. Policijskemu ofic. g. Tizu pa se je posrečilo kaj brzo najti tatove. Minolo soboto že prijel je pri javnem vrtu v ulici Giulia 19letnega težaka Karla Cernovitz iz Trsta, kateri je na sumu, da je pomagal pri omenjeni tatvini, naslednjo noč pa je prijel v veži hiše št. 1 ulice Carpison 37letnega brezposelnega klesarja Jakoba Žnidaršiča iz Postojine in 27letnega brezposelnega Josipa Brgoe-ta iz St. Petra pri Postojini. Pri poslednjima dveh našli so izdatnejše svote denarja, o katerem siromaka nista znala, kako je prišel v njiju žepo. Vse tri izročila je policija sodišču na razpoloženje.

„Slovanski Svet“. 3. štev. od 19. t. m., ima nasledno vsebino: O deželnih zbiorih. — Naše posvetno razumnstvo in akademika mladež. — Pesmi: a) Lermontova: Kaza m. koca s. s. s. (v prevodu z lat. in cirilico in ruski izvirnik); b) Da sam jadan slavuljica, (hrv.). c) He stidim se (izv. srbska). — Bosenski jezik (Dalje). — Slavjanski v Trstu. — Ruske drobtinice. — Ogled po slovanskem svetu. — Književnost.

Loterijske številke izžrebane dne 19. r. m. Trst 87, 41, 34, 50, 20. Budimpešta 50, 16, 30, 60, 27. Linc 53, 33, 62, 86, 7.

Koledar. Danes (22.): Vinko (Vincencij), mučenec. — Jutri (23.): Zaroča Marije Dev.; Rajmund, spoznavalec. — Zadnji krajec. — Solnce izide ob 7. uri 41 min., zatonil ob 4. uri 45 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 6.5 stop., ob 2 pop. 14.5 stop.

Najnovejše vesti.

Dunaj 21. Cesar je imenoval apostolskega administratorja rimsko-katoliške škofije Katorske, Uccellinija, rimsko-katoliškim škofom v Kotoru.

Budimpešta 20. Cesar je odpotoval danes zvečer na Dunaj med burnimi Eljen-klici. Na kolodvor so došli baron Banffy, vsi ministri in načelniki uradov.

Pariz 20. Bourgeois je prevzel nalogo, da sestavi novo ministerstvo. V dveh dneh je došlo novemu predsedniku nad 600 brzojavk in adres.

Peterburg 20. Grof Lobanov je imenovan poslanikom v Berlinu.

Dunaj 21. Cesar je došel je danes tu sem.

Budimpešta 21. Poslanska zbornica je izvelila z 207 proti 146 glasom Szilagy-a svojim predsednikom in z 214 proti 162 glasom Berzeviczy-a podpredsednikom. (Tu imamo zopet jasno demonstracijo proti kroni, kajti znano je v občo, da je Szilagy na vzgore najbolj nesimpatična oseba. Op. Ur.)

Trgovinske brzojavke. Budimpešta. Pšenica za spomlad 6.61 — 6.62 Pšenica za jesen 1895 6.99 do 7.00 Ovos za spomlad 6.02 6.03. Rž nova 5.25 — 5.35. Koruza nova 6. — do 6.15. Nova za maj-juni 6.20-6.22 Pšenica nova od 75 kil. f. 6.40 — 6.65, od 79 kil. f. 6.65 — 6.70, od 80 kil. f. 6.70 — 6.75, od 81 kil. f. 6.75 — 6.80, od 82 kil. f. 6.80 — 6.85. Jedmen 6.21 — 8.10; prosa 6.00 — 6.60.

Pšenica: Srednje ponudbe. Popraševanje bolje. Trg miren. Prodalo se je 24000 mt. st. Vreme: megleno. Praga. Noradmiralni sladkor za januar f. 11.55 februar f. 11.70, mare 11.82, mal 12.12. Rastode.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odpošiljatelj precej f. 27.75-28 Jan. mare f. 27.75-28. — Concassé za januar-mare 28.75 —. Četvrtini za januar 29.50. V glavah (sodih) za januar 29.50

Havre. Kava Santos good average za januar 92.25, za maj 93. —, vedno rasteče. Hamburg. Santos good average za januar 75.75, maj 75.50, september 75.25, stalno.

Dunajska borza 21. januarja 1895

	danes	predvčeraj
Državni dolg v papirju	100.35	100.50
„ „ „ v srebru	100.45	100.65
Avstrijska renta v zlatu	125.95	125.50
„ „ „ v kronah	98.80	98.75
Kreditno akcijo	408.50	412.25
London 10 list.	124.65	124.40
Napoleoni	9.90 1/2	9.88
100 mark	61.10	60.90
100 italj. lir	46.30	46.35

Dobroznana gostilna
ANTONA VODOPIVCA
(po domače „pri Prvačkovicu“)
v Trstu,
ulica Solitaria št. 12
toči kolikor v gostilni, tolikor pri veseljah v okolski telovadnici, vedno le pristna vipavska, Prvačka in kraška bela in črna vina. — Sladki riesling v steklenicah, in modro frankizjo, vsaka steklenica drži 1 liter in velja 60 novč. — Postrežba je poštena, cena zmerna. Kuhinja je preskrbljena s tečajmi, toplimi in mrazimi jedili.
Priporoča se rojakom v Trstu in z deželo. Toči vino tudi družinam 4 nč. ceneje, ako se odzame najmanj 5 litrov.